

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracije in ekspedicija za
Starem trgu b. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu našna
št. 190.

Izhaja petkrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Madjari, Turki in Slovani.

Velikanske demonstracije, ki so se te dni
godile na Ogerskem turškim softam na čast,
in pobratimstvo Turkov in Madjarov napravilo
je po časniki velik hrupe. Ko so lansko
leto madjarski študentje prvič izrazili svoje
sočutje za Turke, osupnilo je to ves svet, ker
je po velikih madjarskih in dunajskih reklamah
v raznih listih Evropa Madjare štela med omi-
kane narode, in berlinski študentje izra-
zili so tačas svojim peštanskim tovaršem svoje
zaničevanje. Sedaj se je pa svet že privadil
Turka in Madjara smatrati za brata. Ali je
to etnografsko opravičeno ali ne, o tem se
dā dvomiti; domā sta pač oba naroda iz
Azije, njuna jezika pa si nista čisto nič po-
dobna; toraj sta si Turek in Madjar k večem
toliko v sorodu, kakor Nemec in Slovan, ali
Slovan in Italijan, ki se vsi prištevajo k in-
dogermanskemu kolenu. Pa naj bo to sorod-
vinstvo več ali manje, na tem ni toliko le-
žeče, saj dostikrat se ravno bratje med seboj
najhuje kolejo, kar se dostikrat kaže tudi pri
narodih: severni Amerikanec je Angležu naj-
bližnji brat, vendar se ne moreta; ravno tako
je težko dobiti hujšega sovraštva med narodi,
kakor je med Poljaki in Rusi, čeravno so si
bratje po narodnosti. Nasprotno pa vidimo,
da severni Amerikanec imenuje Rusa svojega
brata in ga med evropskimi narodi naj-
bolj čisla. Tako delajo enake koristi tudi
Madjare prijatelje Turkom. Pozabili so prvi,
da so Turki svoje dni ropali in požigali po
Ogerskem, in tlačili ter trpinčili svoje današnje
brate Madjare; pozabili so, da so pravoverni

katoličani, Turki pa neverniki; celó evropej-
ska omika in olika, ki pa pri Madjarih ni
bila nikoli dosti v časti, jih ne more pripra-
viti na krščansko stran, ampak le korist, oblast
in nadvlada nad ogerskimi Nemadjari, ki je
v nevarnosti, jim po glavi roji in jim zavzema
ves um in vse srce. Dobro čutijo, da po padcu
Turkov mora pasti tudi madjarska hegemonija,
zatorej je skrb in razburjenost madjarska opravi-
čena. Če vidimo, kako trdovratno se ustavlja
Turčija celaj Evropi, in kako drzno se pest
Madjarov vede ne samo proti sto milijonom
Slovanov, ampak vrhu tega še proti Nemcem
in Rumuncem, moramo pač strmeti nad to
držovitostjo obeh narodov, toda kolikor človek
more soditi, jima vse to ne bo nič pomagalo;
potlačena bosta in povrnilo se jima bo, kar sta
nad drugimi zadržala. Oboji so svojo srečo opirali
na silo in na izvrstnost svojega meča; ne ka-
kor kavkaški narodi, Romani, Germani, Slo-
vani, kateri nesejo omiko in oliko tje, kamor
nesejo svoje zmagovalne zastave, vklepali so
Turki in Madjari svoje podjarmljene narode v
težke verige sužnosti, ter jih puščali zdiho-
vati brez tolažbe. Sami leni in protivni vsa-
kemu produktivnemu delu, živeli so ob znoju
in žuljih svojih podložnih narodov. Turanec
(Madjar in Turek) ne mara za poljedelstvo,
ne za obrtnijo, ne za kupčijo, ne za vednosti,
ne za umetnosti; svojega konja jahati, svojega
sužnja bičati, in premoženje svojih podložnikov
v razposajenih veseljah zapravljati, to ugaja
značaju Turanca; toraj se gospodstvo turško
in madjarsko ni moglo nikomur in nikoli pri-
ljubiti, nasprotno so podjarmljeni narodi vedno
zdihovali po odrešeniku iz tega žalostnega iga.

Tako sta si Turek in Madjar vsaj po svojem
značaju brata, zatoraj se ne smemo čuditi, če
sta se v Pešti poljubovala. Nečemo jim od-
rekati, da so pogumni v boju, saj to je vse,
kar se more o njih hvalevrednega povedati,
in kar je vzdržavalo in vzdržuje njihovo gospod-
stvo skozi toliko časa. A sedaj so se ohrabrili
tudi Slovani po krutem tlačnji turškem, na-
vadili so se kakor nekdanji Rusi zdihajoči pod
Tartari misliti, da je bolje junaško umreti,
kakor v večnih mukah in sramoti živeti; na
Balkanu dvigali so se prvi hajduki ter izbrali
si za svoj poklic boj proti barbarom, sokoli v
Črni gori orožja niso nikoli pustili zarujaveti,
in Rusi so otresli jarem tatarski, ter barbore
sebi podvrgli. Tako je postal iz miroljubljega,
polje obdelujočega Slovana pogumen vojak.

Tako ima Slovan veliko prednost pred
Turancem, kajti on je v prvi vrsti kultu-
ren narod, on obdeluje zemljo, in dela iz
pustinj rodovitne kraje, on se bori s pušča-
vami in gozdi, z divjo zverino, ter nese mir
in blagostanje po svetu; zveden in delaven je
tudi pri trgovini, ter se ne dá od angleških
kramarjev tako pehariti, kakor bedasti Turek;
pripraven in uren je pri rokodelstvu; on ljubi
in goji umetnosti, ter je vnet za vedo in zna-
nost; svetelj veri Kristovej je s celo dušo vdan,
ter se je naučil po njej potrpeti v nesreči, in
skromen, pohleven ostati v sreči; tujih narodov
ne sovraži in ne zaničuje, sprejema jih gostol-
jubno kot svoje brate, in nadsilnega gospod-
stva ne pozna; svojo domovino ljubi in rad
zanjo junaško umre, ako je treba. S temi
lastnostmi je Slovanu velika in lepa bodočnost
zagotovljena, zgodovina ga kliče na dan, ter

Katoliška cerkev na Turškem.*

B. V. Aziji.

Osoda Nestorijanov od l. 1842 sim.

Nikomur ni neznano, da je turška država
v poslednjih 20 letih bila tako oslabela, da jo
je le prizadevanje krščanskih evropskih vlad
še razpada obvarovalo. Veliko se tudi sliši
od enakopravnosti, ktero bojo kristjani na
Turškem z mahomedanci imeli. Sultan jo obeta,
njegovi paše dobijo povelje jo rabiti. Ali
komu niso djanja verjetniši spričevanja kakor
vse besede in pisma?

„Volkshalle“ meseca febr. t. l. pové po
dopisu iz Zagreba, da je bil kristjan Stojano-
vič blizu Tusle v Bosni v poslednjih dneh od
Turkov obdolžen, da je par volov ukradel.
Vlekli so reveža pred mudirja (turškega vrad-
nika), kateri obdolženemu pred vsem izpraše-
vanjem 1017 vdarcev (reci tavžent in sedem-
najst) na gole podplate namahati ukaže. Zdaj
ga še le vpraša, če je res vole ukradel. Sto-

janovič upije, da ne, da je nedolžen. Mudir
mu ukaže lasé, ki jih je na vrhu glave imel,
(Bosnjaki si glavo brijejo razuu šopa na te-
menu), na poleno naviti in tajisto tako dolgo
sukati, da se bo tatvine vdal Kristjan le trdi,
da je nedolžen, lasje se mu s korenino izru-
jejo, zgrudil se je na tla in od velicih bo-
lečin — umrl. — Dva dni potlej se je izve-
dilo, da sta bila dva Turka vole ukradla.
Tako pravico imajo kristjani še današnji dan
pri Turkih!

Nestorijani so imeli svoje sela med Kurdi,
ki so fanatiški moslemini, pod lastnimi glavarji,
kteri so skorej neodvisni od turške oblasti.
Eden tih glavarjev Beder khan Bej po imenu,
podšuntan od šejka iz Kuremi-a, ki se je sve-
tega delal, je l. 1843 planil v sela kristjanov
v Tijaridju in jih do 10.000 pomoril, veliko
žen in otrok pa proč vlekkel kakor sužnike.
Angleški poslanec Stratford Kaning je v Ca-
rigradu vlado primoral, da je komisarja po-
slala v Kurdistan, da so bili vjeti spet raz-
pušeni. Posebno so Kurdi pazili na duhovne,
in jih morili, cerkve pa podirali. V vasi Mi-
nijaniši je v l. 1846 bilo samo 12 hiš od 70,
ki so bile tam poprej, zakaj rodovine vsih

druzi so bile popolnoma pomorjene. Posebno
strašna je bila morija v Lizanu pri vodi Zabi.
Ko so bili ljudje te doline zvedili, da se jim
Bederkhan s svojimi ljutimi Kurdi bliža, so
zbežali na goro, nesli seboj, kar so zamogli
in se poskrili tam po skalovji, kamor komaj
kozé priti zamorejo. Ali Bederkhan jih je za-
pazil, in vidivši, da jih doiti ne more, jih ob-
leže. Solnce je hudo peklo, kristjanam zmanjka
vode in živeža, in se torej morajo vdati. S
prisego na koran je Bederkhan obljubil jim
prostost, samo orožje in premoženje naj dajo
od sebe. Zdaj so kristjani pustili Kurdam k
njim na višavo priti, in ti, viditi vjete brez
orožja, jih začno brez razločka sekati, in ko
so bile morije na zadnje že trudni, te, ki so
še pri življenji bili, čez skalovje doli v vodo
Zabo pahati in metati. Od tavžent ljudi, ki
so bili tukaj, pravijo, je komaj en sam ubežal.
Angličan Layard, ki je iskal razvalin asirskega
mesta Ninive, je kmalo potlej po tih krajih
groze hodil, in tako le piše: „Od prvega sem
vidil posamezne (človeške) čepinje pod skalami;
potlej kupe ubeljenih kosti; še višej ostanke
oblačil. Na grmih so še viseli skorej celi
okostnjaki (trupla, ki niso več družega kakor

*) Opomnjeni od prijatelja ponatisnili smo ta
članek iz 19. št. VIII. tečaja „Zg. Danice“ od l.
1855, ker priča, da so bili Turki takrat ravno
takšni, kakoršni so zdaj. Vred.

mu daje prednost pred Turancem, ki se ni izkazal sposobnega za kulturne namene, in ki zaradi tega ne more imeti častnega mesta med kulturnimi državami evropskimi. Vsak človek, in vsak narod si svojo srečo sam kuje, Turek si je zaslužil pogin, Madjar ponižanje za svojo oholost in nestrpnost do drugih narodov. Slovanu pa je po dolgi potrpežljivosti odločeno videti lepše in slavnije dni, kakor so prepevali že naši pesniki:

„Nebó Slovencem bede se zjasnilo,
„Jim milši zvezde, kakor zdaj sijale.“

Z bojišča.

Nepotrpežljivi bralci, ki bi radi že kaj važnega slišali z bojišča, se jezijo nad počasnostjo ruskih čet. A to ni mala reč, tri sto tisoč mož iz južne Rusije potisniti do Donave. Iz Kišeneva v Bukarešt drži ena sama železnica. Če gre vsak dan dvanajst do petnajst železničnih vlakov, (in več jih ne more iti, ker ni dvojnega kolovoza in se morajo vlaki na postajah srečavati) in če pelje vsak vlak tisoč vojakov, prepeljalo bi se vsak dan dvanajst do petnajst tisoč vojakov, in v desetih dneh še le 150.000. Če pa računimo, koliko topov, živeža, streliva, in drugih reči armada seboj vozi, potem je jasno, da se železnica večinoma za te reči rabi, vojaki pa morajo peš marširati. V Galac in Brailo so lahko prišli prvi dan, iz Kišeneva v Kalafat pa je dolga pot; tudi Rusi vozijo seboj čolnarije za Donavo, dele za mostove, ambulance, razne priprave za tabore pod milim nebom in za ranjence ter bolnike, in vse te reči za tako veliko armado seboj vlačiti, potem pa še ob Donavi nasipe delati, važna mesta za silo v naglosti utrjevati, to niso male reči, in se ne dajo v enem dnevu izgotoviti. V Aziji zopet je še sneg po gorah, katere morajo prekoračiti, tudi ni potov in cest, razun edine iz Karsa v Erzerum. Pa vkljub tem oviram tam že vrlo napredujejo in so te dni brez bitve osvojili mesto Kagizman, ter tudi pri Karsu premagali Turke, ki so jim hoteli pri nekem ogledovanju zapreti pot, ter jih podili za Bezdikčevo hribovje, kjer so bili skriti 4 batalijoni Turkov in nekaj baterij. Bitva je bila huda, pa palo je veliko več Turkov kakor Rusov. Neki drug ruski oddelek pomaknil se je iz Bjazida v Hamur. Vendar

se v Aziji odločilna bitva najbrže ne bo bila, ampak v Evropi, na bulgarskem bojišču. Turki, kakor Rusi so tu zbrali mnogo več vojne sile, kakor v Aziji in če Rusi tukaj zmagajo, potem se sme bojevanje v Aziji nevažno imenovati. Ravno tako bile bi tudi vse črnogorske zmage zastoj, ako bi Rusi ob Donavi nič ne opravili; Črnagora bi ubranila samo sebe, ali pa še ne, za vse druge Jugoslovane pa bi bila slaba. Vse tedaj gleda na podonavsko armado rusko pod poveljništvom resnega in veščega Nikolaja Nikolajeviča, brata carovega. Prvi general poleg njega je stari, pa vedno živi in krepki Nepokojšicki, načelnik generalnega štaba, kateri je, čeravno že nad sedemdeset let star, jahal s kozaki vred iz Odeze v Kišenev brez odmora. Ruska vojska je polna zaupanja do teh dveh mož, ter izpolnjuje brez skrbi dane jej ukaze. Nasprotno pa turška vojska s svojim komandantom ni prav nič zadovoljna, ker nič ne zna. Oficirji so poslali prošnjo v Carigrad, naj se postavi drug poveljnik, pa brez uspeha. Celó turkoljubni listi priznavajo, da mora turško poveljništvo v jako slabih rokah biti, ker se prav nič ne stori nasproti Rusom, kar bi bilo poveljnika vredno; Rusi so zasedli najboljše okraje brez boja, ker turškim pašem še na um ni prišlo, da bi bilo na pr. treba razdejati most pri Barbošu, Kalafat zasesti in več takih reči. Kaj bo še le, kadar pridejo Rusi čez Donavo; potem bo še le zmešnjava v turškem taboru, kedar bodo enkrat unkraj vode tepeni, ko se na Balkanu dvigne bulgarski vstanek, in pridejo Turki med dva ognja. Iz Tesalije in Epira se zagotovo poroča, da je tam za vstanek vse pripravljeno, in da čakajo tamošnji Grki le na znamenje, pa bodo vsi na enkrat vstali, in že se poroča, da je neka kompanija grških vojakov šla čez mejo Turke nadlegovat. Na ta način podonavska armada turška nikakor ni v dobrem položaji in turkoljubom ostaja le malo upanja, da bi Abdnl-Kerim paša kaj opravil.

Novejša poročila z bojišča so:

Iz Galaca se 10 t. m. poroča, da se je 300 kozakov hotelo iz Brajle v čolnarih prepeljati na nasproti stoječi otok Giacet, kjer so naleteli na oddelek bašibozukov, ter z njimi pričeli hud boj, v katerem je bilo na obeh straneh mnogo ubitih in ranjenih.

Turške ladije (monitorji) so streljale na rumunsko ladijske Oltenico in na ruske šance pri Reniu in Barboši, pa jim niso storile nobene škode. 10. t. m. pa se je približal ob 3. uri popoldne največji turški monitor Braili ter izza otoka Giaceta začel na mesto streljati. Ruski topovi odgovorili so mu s podonavskega obrežja in ga z dvema krogla tako srečno zadeli v parni kotel, da se je razpočil, minitor se je razpršil v zrak, osebstvo pa se je skoraj vse (200 mož) potopilo. Dve drugi ladiji, ki ste bile tam blizu, ste se urno umaknile ne zmenivši se za to, da bi bile vtopljenecem hitale na pomoč. Tudi rumunska baterija v Oltenici je 10. t. m. Turkom naredila veliko škode in zapalila nasproti ležeče turško mesto Turtukaje, ki je dvakrat nataknilo belo zastavo. Turci so po noči umaknili svojo baterijo. Ravno tisti dan streljali so Turki iz Vidina v Kalafat, ter v mesto vrgli okoli 30 krogel. Rumunske baterije so jim krepko odgovarjale. Nektera poslopja so se vnela.

Ker Turki brezozirno jemljó rumunske ladije, in streljajo na rumunska mesta, sklenila je rumunska vlada s Turkom pričeti vojko za popolno neodvisnost dežele svoje in hoče v ta namen vojno svojo spraviti na 120.000 mož ter jo poslati preko Donave. Višje poveljništvo pridržal si je knez Karol sam, Slavniceano je načelnik generalnega štaba, general Lupu poveljnik prve armade v Krajovem, general Radovici pa druge armade v Bukareštu in Jurjevem. Knez Karol je te dni došel v Krajevo od ondot pa se je podal v Oltenico. Car ruski mu je podaril 2000 konj in 36000 pušk. Knez Karol se mu je v lastnoročnem pismu zahvalil zaradi lepega vedenja armade ruske.

Slavna poveljništva armade ruske bila so zadnje dni: 8. oddelka v Ploještu, 12. v Brajli, 11. v Galacu, 7. v Kiliji, 9. oddelek se pomika čez rusko-turško mejo, 13. in 14. sta še v Besarabiji. Čez Donavo jo nameravajo z nekaterimi oddelki vdariti med Galacem in Brailo v Dobrudžo in so v ta namen že na reki Seret napravili jako pripraven most ter ga pripeljali seboj, z enim pa pri Jurjevem. V Dobrudži je neki komaj 15000 Turkov, prebivalci pa se na povelje višjega poveljnika umikajo, ker mu je neki ukazano, te kraje popolnoma pokončati. Silno se boje, da bi se nad kristjani

gole kosti), jih šteti ni bilo mogoče. Ko smo prišli do skale, ki kakor stena kviško moli, je bilo vse okoli s kostmi pokrito, sem in tje dolge spletene kite ženskih, ubeljene platnene cnjke in odrgnjeni čevlji. Tu so bile čepinje vsake velikosti, od otroka, ki še ni bil rojen do starčeka, ki že ni imel več zob. To še ni nič, je nam rekel voditelj, to so samo kosti teh, ki so bili čez te skale pahnjeni, ali kateri so, da bi pred mečem ubežali, sami se doli spustili, in nam je pokazal globočino, ki je bila vsa s človeškimi kostmi pokrita. Tolika grozovitost in pa svarjenje poslanca Kanninga, bi si kdo mislil, je sultanov divan primorala Bederkhana kaznovati. Prazno upanje. Saj je bila to le prelita kri giavrov, kavranov (nevernih psov, kakor Turki kristjane pitajo). Bederkhan pelje torej l. 1846 svoje Kurde v druge sela kaldejskih kristjanov, kjer ga l. 1843 ni bilo. Vas Tkoma je štela 160 hiš, Kurdi so jo požgali, in morili brez izjeme, 300 ženskih je bilo pred glavarja privlečenih in pred njegovimi očmi poklanih. Ravno taka je bila z drugimi seli; vrti so razdjani, cerkve podrte. Nar manj polovica ljudi je bilo umorjenih. Nadlegovanje krščanskih poslancev v

Carigradu je zdaj vendar toliko opravilo, da je sultan poslal armado puntarskega glavarja Kurdiv kaznovat. Poveljnik Osman paša je premagal Bederkhana v dveh bitvah in ga v roke dobil. Ali sova sovi oči ne izključuje. Vsa kazna za Bederkhana je bila, da je mogel s svojo družino domovino zapustiti. Premoženje mu je bilo puščeno. Pripeljan je bil v Carigrad, in od tod peljan na otok Kandijo. Ali je še tam, se ne vé. Bralo se je pa pred nekima 2 letama, da ga misli turška vlada nazaj v njegovo domovino pustiti! Ko je Bederkhan odšel, se je pešica begunov vrnila v Tkomo: ali Nur-Ulah-Bej, drug glavar Kurdiv, jih napade, da bi kaj od skritih zakladov od njih izvedel. Veliko jih umrje v neznanih mukah, drugi so pobegnili na Perzijansko.

Maroniti.

Ta majhni, čvrsti rod prebiva po Libanonskih višavh v Siriji od Saide noter doli do Druzov. Vsi Maroniti so zdaj do 200.000, vsi so katoliške vere, in imajo 9 škofij. 1. Antiohija, patriarhat. Patriarh prebiva v samostanu Kanobinu v hribih blizu Tripolja. 2. Bejrut, 3. Sidon, 4. na otoku Cipru, 5. Tripoli;

v ti škofiji stoje še sloveče stare cedre, pod katerimi se na praznik Jezusovega spreminjenja na 4 altarjih sveta maša bere. 6. Balbek v dolini med Libanonam in Antilibanonam, 7. Damask, velika škofija. 8. Gibal, 9. Alepo, velika škofija. — Maroniti, tako imenovani od samostana sv. Marona, so bili nekdanj v krivoverstvo monotelitov, ki so le eno voljo v Kristusu verovali, zapleteni, koliko, pa se ne more prav vediti. Pa že ob časih križarkih vojsk, so se bili jeli s katoliško cerkvijo ediniti, popolnoma se je to zgodilo l. 1445 v florentinskem cerkvenem zboru. Papež Gregor XIII. je v Rimu l. 1584 za Maronite šole utemeljil, od kodar, oni še zméraj svoje duhovne dobivajo. Pri Božji službi imajo sirski in arabski jezik. Njih nar več je v deželi Kesruani, svoje pridelke oni nar bolj prodajajo v morskem mestu Bairutu. Število samostanov, ki se drže postav sv. Antona pušavnika, je veliko za minihe in za nune. — Maroniti so imeli svoje glavarje, kateri so sultanu vsako leto dajico (tribut) plačevali, sicer pa neodvisni bili. Kakor Črnogorci so se znali vedno braniti napadom ropoželjnih pašev v okolici, in so zamogli v sili do 30.000 oboroženih mož

ne ponavljale grozovitosti, kakršne so se lani godile na Bolgarskem.

Črnogorski knez se bojuje pri Podgorici in raznesla se je bila novica, da je bil v bitvi ranjen, kar pa ni res. Te dni je došel k njemu neki adjutant carov. Vstajniki pod Despotovičem se pomičejo proti Livnem; iz Rusije je k njim prišlo 18 oficirjev.

Sultan je bil te dni od šeih-ul-islama blagosloven za poveljnika vernikov.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 14. maja.

Avstro-ogerska nevtralityeta

med rusko-turško vojsko bila je 12. t. m. oklicana. 1. Avstro-ogerskim ladijam je prepovedano prepeljati armade vojevalnih držav ali take reči, ki jih potrebujete za vojskovanje, ter sme le toliko teh reči biti na ladiji, kolikor jih ladija sama za se potrebuje. Tudi jim je prepovedano podajati se v take luke, ktere ena vojevalnih držav obleguje. Kdor po tej zapovedi ne ravna, se na pomoč države ne sme zanašati, če mu ladijo vzamejo. 2. Sicer pa smejo avstrijske ladije med vojsk o svobodno kupčevati tudi po lukah vojevalnih držav in tudi kupčijske ladije vojevalnih držav smejo prihajati v naša ladišča, če spolnujejo dotične zapovedi. Glede vnanjih vojnih ladij veljajo dosedanji ukazi. 3. Če ktera sovražna vojna ladija na morju ustavi avstro-ogersko ladijo, in jo hoče preiskati, naj se ji to ne brani, ampak naj se ji radovoljno pokažejo dotična pisma, ki naj se ne mečejo v morje, še manj pa, da bi se imela na ladiji ponarejena ali skrivna pisma. 4. Če se kaki avstrijsko-ogerski ladiji zgodi kaka krivica, naj se to nemudoma naznani bližnji gosposki, da se zamore zahtevati zadostenje.

Iz Zagreba se poroča, da je bilo pri sprejemu nadvojvoda Albrehta 9. t. m. vse mesto na nogah. Ulice so bile z vencii, cveticami in narodnimi pa cesarskimi zastavami prekrasno okinčane, zastave ogerske pa ni bilo videti nobene, ker še tistih niso hoteli nataktniti, ki jih je bila poslala družba južne železnice, da bi bili z njimi ozalšali kolodvor. Ob 11. uri dopoldne je priljubljeni

gost po železnici došel. Na kolodvoru pričakoval ga je ban z najodličnejšimi dostojanstveniki in nebrojuim številom naroda, ki ga je pozdravljalo z gromovitimi živio-klici. Mestnemu županu, ki ga je pozdravil v imenu mesta Zagreba, je odgovoril: „Hvala vam srčna; ne bodem opustil, da bi tega izraza zvestobe in vdanosti ne sporočil Njih c. kr. Veličanstvu. Prepričan sem o zvesti vdanosti naroda hrvatskega do najvišjega prestola, kakor tudi o njegovi hrabrosti in požrtvovalnosti. Kakor so Hrvatje dosedaj, tako upam, bodo tudi v prihodnjih dobrih in hudih dnevih verno stali za svojega vladarja in monarhijo.“ Pred hotelom pri „caru avstrijskem“, kjer je ostal, pričakovala je Njih visokost vseučiliška mladež, gasilno društvo z mestno godbo, društvo veteranov, in društva „Kolo“ in „Sokol“ s svojimi zastavami. Mestna godba je najprej zagodla cesarsko, potem pa rusko himno; na stopnicah stale so v belo oblečene deklice, katerih ena je g. nadvojvoda pozdravila v hrvatskem jeziku, ter mu podala prekrasnen šopek z narodnimi trakovi okinčan. Ob 8. uri bilo je mesto sijajno razsvitljeno, ob 9. uri pa je bila bakljada, pri kateri so pela vsa pevska društva zagrebska. 10. t. m. bil je slovesen obed, zvečer pa svečanska predstava v gledišči, pri kateri se je igral prizor opere „Zrinski“. G. Noll se je tako odlikoval, da mu je nadvojvoda izrekel svoje priznanje, ravno tako tudi mlademu Krežmi in sestri njegovi, ki sta se nemudoma iz Maribora vrnila v Zagreb, da sta s svojo igro poveljevala prihod visokega gosta. Vseučiliška mladež izročila je nadvojvodu Albrechtu tiskan razglas, v katerem izrazuje željo, da bi se deli hrvatske kraljevine v monarhiji složili in spojili v eno celoto, in da bi se narod hrvatski v Bosni in Hercegovini oslobodil turškega jarma ter zedinil z vsigdar vdano kraljevino hrvatsko. — Tudi begunci so se bili poklonili nadvojvodu ter mu izročili prošnjo, da bi se jim državna podpora za kratki čas, kar imajo še ostati na Hrvatskem, ne prikrajšala. Svečanost, ktero so bili v Zagrebu napravili slavnemu nadvojvodu, pravijo „Pučke Novine“, bila je narodna in g. nadvojvoda vzel je seboj prepričanje, da prebivalstvo zagrebsko kakor tudi v obče Hrvati od svoje stare in dokazane vdanosti proti ce-

spet gospodar Sirije, so se še le prav pričele nadloge Maronitov. Divji Albanezi, ki jih je bil sultan v Sirijo postavil, so ropali, požigali, morili, skrunili po Libanu brez opoverjanja! Emir Bešir je bil, akoravno se je bil prostovoljno v roke zmagaicev podal, od službe odstavljen, od Angličanov prvič v Malto in potlej v Carigrad peljan. Kakor jagnjeta so bili katoliški Maroniti od Turkov v smrt vlačeni; bati se je bilo, da bo ves rod uničen! Nič se ni bralo, da bi se bil kdo za-nje potegnil, staroverskim Rusom in protestantovskim Angličanom, pravi Mihelis, je bilo le še prav, da je katoliški rod Maronitov na mejah Palestine tako oslabil! Še neverni divji Druzi so se tudi zdaj čez Maronite vzdignili, in angleški poročnik, polkovnik Rose, je Druzam, ne pa Maronitam roko držal.

Iz vsega tega se lahko vidi, da gorje je kristjanom, ki morajo biti pod turško oblastjo. Nikoli si niso svesti, da bi Turki na nje ne planili, jih ne obropali, ne morili. Ni je pravice; uboštvo, nevednost, sroččina so grenki sad, ki ga je od nekdanj železni jarm Turkov kristjanom dajal in jim ga še daje dan današnji.

V. Sežun.

sarskej hiši niti za las popustili niso. 12. t. m. se je g. nadvojvoda odpeljal v Karlovec, danes pa se je iz Reke odpeljal proti Dunaju. Madjarski listi se zaradi tega sprejema silno huđujejo nad Hrvati in Somssich misli vlado o tej reči celo interpelirati v državnem zboru ogerskem, češ, da mora odstopiti ali ban Mažuranič ali pa ministerski predsednik Tisza. Pa razburjena kri madjarska se bo že zopet poglobila in Tisza in Mažuranič bosta ostala, kar sta.

Vnanje države.

Razmere med Rusijo in Anglijo so čedalje bolj napete in poroča se, da je car hčeri svoji, ki je zaročena z vojvodom Edinburškim, sporočil, da naj pride na Rusko. Njen mož pa se je odpeljal na Malto in se ima od onod podatki k sueškemu kanalu.

Srbski knez je svojega stričnika obrista Katargula z lastnoročnim pismo poslal k caru Aleksandru v Petrograd.

Iz Nemčije se poroča, da hoče Bismark zopet prevzeti vodstvo državnih opravil, če se dvor cesarice iz Berolina prestavi kam drugam. Stari Viljelm bi se tedaj Bismarku na ljubo moral ločiti celo od žene svoje! Če je ta govorica resnična, bomo kmalo čuli, da so silovitemu kanclerju možgani zavreli.

Izvirni dopisi.

Iz Žabnice pri Škofji loki 12. maja.

V 86. številki „Sl. Naroda“ nahaja se neki dopis od tukaj, ki je po vsem svojem obsegu popolnoma neresničen. Kaj je pisal v četrtem listu, ktere ga tu omenja, ne vemo, ker ga nismo brali, razun česar omenja, v tem dopisu, namreč, da nimamo niti pokopališča niti krstnega kamna. To njegovo brbranje je prav nepotrebno in nespametno. Videti je, da oni dopisnik še ne zna ločiti podružnice od fare. Dokler Žabničanje nimamo samostojne fare, tudi pokopališča svojega ne potrebujemo, ker imamo tako pokopališče pri fari, in je vsak najrajši pokopan tam, kjer je fara in kjer se tudi največ molitev za mrtve opravlja. Sicer pa mimogrede opomnimo, da še celo mesto Loško nima lastnega pokopališča, in da mrtve svoje obširne fare pokopluje tam, kjer mi Žabničani namreč pri Materi fari. Krstnega kamna nimajo pa nikjer drugod, nego pri farah, zato tudi v Žabnici do zdaj ni bilo krstnega kamna, in ga tudi vkljub dopisnikovemu godrnjanju ne bo, ako se ne bode ustanovila samostojna fara. Kadar si pa osnujemo faro, si bomo tudi brez dopisnika „Narodovega“ vse potrebno omislili, kakor smo si vse drugo do zdaj napravili tudi brez njega in njegovih dopisov. Ko je v četrtem listu prodajal svoje neslanosti, pravi, da ni še vedel za dobrotnika Janeza Milarja. Mi pa mislimo, da še pozneje ni vedel, pri čem da je, ker vse napačno poroča. Ranjki g. Milar ni zapustil za naprave Žabniške fare le 4000 gld., temuč 6000 gld. Da bi bili Žabničani v ta namen že poprej imeli 2000 gld., je pa bosa. Prosimo! naj bode dopisnik tako dober in pove, kje da je tistih 2000 gld? Prav hvaležni mu bomo za-nje, ako niso samo v njegovih možganih shranjeni, ker bi po tem takem v resnici ne imeli samo 6000 gld., temuč 8000 gld. kapitala. — Dalje našteva, koliko bo imel prihodnji fajmošter in koliko ima sedanji gosp. duhovnik. Tu mu moramo povedati, da naj se prej številiti uči, potem naj še le duhovnikom dohodke nareja. Če se je številiti učil, bode morda vedel, da od 6000 gld. ni 500 gld. temuč le 300 gld. navadnih letnih obresti. Kar pa piše o vred-

v boj postaviti. Eden njih nar slavnih glavarjev je bil Emir Bešir, ki je čez nje do l. 1840 gospodaril iz terdajave Deir el Kamar-e. Ali srečni stan Maronitov je l. 1840 nehal.

Zviti Mehemed Ali, egipčanski paša, je bil l. 1832 Sirijo posedel, in pod njegovo roko, akoravno je bila trda, so se ljudje veliko boljši počutili, kakor kdaj poprej pod sultanovim jarmom. Tako so bili tudi Maroniti njegovi podložni, njih stari krščanski glavar Emir Bešir je dobro z njim shajal. L. 1840 ste bile angleška in avstrijska vlada se zavezale sultanu pomagati, egipčanskega paša ukrotiti in vse dežele, ki jih je bil po sili posedel, spet sultanu v oblast dati. Francoska vlada, takrat pod kraljem Ludovikom Filipom in ministrom Thiersom, se je delala, kakor da bi hotla katoličanom pomagati; Maroniti, od nje nekako preslepljeni, so le še držali z Egipčani, akoravno so bile druge četere velike države Evrope že zoper Mehemed-Alita sklep storile. Tako so bili prišli Maroniti v zadrege od vsih strani. Nar prvo so premagane egipčanske druhali v svojem begu sela kristjanov silno obropali, ravno zato je bilo takrat nabiranje milovščine po Avstrii za-nje vpeljano. Ali zdaj, ko je bil sultan s pomočjo evropskih kristjanov

nosti proste bire, ki jo sedanji duhovnik do- biva, je zopet le zgolj domišljija. Vsak, kdor je v tem kaj skusil, ve povedati, kaj je prosta bira; in taka je tudi tukaj. Potrudi naj se dopisnik do gosp. duhovnika v jeseni, ali ka- dar hoče, in vso prosto biro gotovo dobi ne veliko čez 200 gld. Kje je pa potem drugih 300 do 400 gld.? Ali kje je drugih 800 gld., ker pozneje govori v dopisu celo od 1000 gld., ki jih moramo Žabničani že od leta 1840 svo- jemu gosp. duhovniku plačevati, zraven pa še maševati ne sme, kadar bi hotel. To je že malo prehudo, to ni nevednost, to je perfidno natolcevanje.

Svetujemo dopisniku, naj nas s svojimi dopisi pusti v miru. Ako bomo katerikrat faro ustanovili, bomo jo brez njega, ker on še ni dal niti solda do sedaj, in ga gotovo tudi v prihodnje ne bo, njegovih svetov pa ne potrebujemo, še manj pa laži. To naj si za- piše za ušesa, ker že sami vemo, kaj nam je storiti. Gospode duhovnike natolcevat in Sta- roločane, kakor da bi bili Žabničani ž njimi v prepiru, gotovo ni prav in se poštenjaku ne pristuje.

Iz Primorskega dne 9. maja. (Češnje. V. Vreme.) Marsikateri utegne letos vprašati, zakaj Vipavci ne pridejo s češ- njami tako dolgo na dan. Istina je, da veljajo iste kot dober ogrizek in to tim bolj, ker so prvi sad še v zgodnji spomladi, kterege se raz- veselita nježna deca kakor tndi brezzobni siv- ček. A letos bodo češnje vsled dosedaj jako neugodnega vremena za cele tri tedne kasneje dozorele in še teh bode zgodnih le malo, ka- snejših pa še manj. Veliko kmetov pri nas je dobilo na račun teh ne le dosti koruze, temuč tudi drugih za življenje potrebnih reči na upanje, sedaj pa je šla ta nada po vodi. Ker so češnje, kakor sem že omenil, prvi sad in ker je tudi mej češnjami glede različnosti dozorenja velik razloček, ni toraj čuda, da posamezni gospodarji lepe novce, do enega in celo do treh stotakov pri vgodnih letinah za nje dobé, in toraj tudi ni čuda, da je naš kmet že po zimi na ognjišču sanjal o dobri češnjevi letini in to tim bolj, ker se le red- kokrat pripeti, da se češnje ne obnesejo.

Vina domačega pridelka nam kljub temu, da se lansko leto ni poneslo, sicer še do sedaj ne primanjkuje, a drago je. Belo briško in vipavsko je po 17 do 24 gld.; črno kraško pa je po 25 gld. in še višje kvinč, koji drži 60 bokalov, — na drobno stane liter navadno 36 in 40 soldov, črnega pa 48 in 52 soldov. Vreme imamo stalno deževno in radi tega je poljsko delo zaostalo in če se na boljše ne obrne, se imamo sigurno tudi letos nadejati slabe letine, kar nas Bog varuj.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. maja.

(Č. g. Valentin Lah) je v torek 8. t. m. iz Rima došel v Ljubljano ter bode zopet opravljal duhovsko pastirstvo, kolikor mu bode do- puščala bolehavost njegova.

(O nadvojvodu Albrechtu) poročala je „Laib. Ztg.“, da bode s svojim obiskovanjem počastil tudi Ljubljano. Ker mu naše mesto k petdesetletnici njegovi ni čestitalo, hoteli so mu prebivalci pri tej priliki skazati svojo vda- nost in ob enem zvestobo svojo do najvišjega prestola. V petek popoldne šli so tedaj na- rodni mestni odborniki k g. županu prosit ga, da bi potrebno vkrenil, da bi se nadvojvodu Albrechtu pripravil slovesen sprejem. G. župan je rekel, da mora o tej reči prej govoriti z

deželnim predsednikom in vprašati ga, kaj bodo storili vradi, in ob enem posvetovati se tudi z drugimi mestnimi odborniki. Drugi dan 12. t. m. došlo je starašini narodnih odbornikov, g. stavbenemu svetovalcu Potočniku, od župana to-le pismo: Velečast. g. stavbeni svetovalec! Pri sprejemu danes zjutraj od g. deželnega predsednika mi naklonjenem mi je bilo na- znanjeno, da g. predsedniku ni nič znano, da bi se Njih Visokost nadvojvoda Albrecht v Ljubljani kaj mudil. Opoludne pa sem dobil od g. predsednika pismo sledečega obsega: „Ravno mi je g. feldmaršallajtenant dovolil pogled v ukaz ljubljanske general-komande, po katerem bo g. nadvojvoda Albrecht 14. t. m. iz Reke naravnost na Dunaj popotoval, in je na ljubljanskem kolodvoru vsak sprejem ali poklon odpovedan, ker g. nadvojvoda pri krat- kem postanku na kolodvoru ne želi z nobenim drugim govoriti, kakor z vojaškim poveljnikom.“ Naznanivši Vam to, čast. g. stavbeni sveto- valec, Vas prosim, da to sporočite tudi tistim gospodom, ki so me včeraj pod Vašim vod- stvom prosili, da bi se pri tej priliki g. nad- vojvodu razodela vdanost zarad pedesetletnice vojaškega službovanja njegova. Izvolite itd.

(Nadvojvoda Viljem) je v petek ogledo- val tukajšnje topničarstvo, v soboto pa topni- čarstvo v Viru in tovarno za smodnik v Kamniku.

(Sodniki so postali): G. Viljem Martinak v Logatcu, g. Jurij Štrucelj v Ilirski Bi- strici, g. Lorenc Söls v Schladmingu, g. Lud- wig Heschl v Mauternu. Gosp. Ferdinand S t a r e pride iz Kranja za adjunkta k deželni sodniji ljubljanski, g. Franc T r e n z pa za ad- junkta v Metliko.

(† G. Viktor Bučar), znani štacunar pred frančiškansko cerkvijo, je 12. t. m. za mrto dom umerl. Pogreb je bil včeraj popoldne. R. I. P.

(Tat je v stolnici sv. Nikolaja) v noči od 9. do 10. t. m. okradil denarni pušici pri Šmarničnem altarcu in pri sv. Križu. Zvečer se je bil v cerkvi menda kje skril, ter je po noči s kleščami strl ključavnico železne pušice pri altarcu sv. križa, pri pušici pred Marijnim altarcem pa je odlomil vogel lesenega pokrova, ter skoz luknjo denarje iztresel ter odnesel. Da je iz cerkve prišel, odvil je vertele, s kte- rimi so pri stranskih vratih od znotraj pritr-jeni pantje, ter potem vrata toliko nakrenil, da je ključavnica odnehala. Druge reči pustil je pri miru, dasi bi bil lahko veliko dragoce- nih reči odnesel. Klešče popustil je zraven odvitik vrtelov v cerkvi. Vse kaže, da je tatvino izvršil človek, kteremu so okolšine dobro znane.

Razne reči.

Spremembe v lavantinski škofiji. Prestsvljeni so čč. gg. kaplani: A. Potočnik v Stari trg II., J. Satler v Frauhaim, V. Kolar k Mariji Snežni na Velki. — Kaplaniji: v Vitanju II. in v sv. Jedrti pri Laškem ostanete začasno izpraznjeni. Č. g. Fr. Pignar stopi v začasni pokoj.

— Slana 3. maja je veliko škodila vi- nogradom posebno pri Rogacu in tamošnji bližini; nizke lege so sila trpele. Gornji Štajer je nov sneg pokrnil.

— Zopet prijatelj Seidlov ob- sojen bil je 3. maja pred porotniki v Celju, daleč poznani nemškutar v Makolah, bogati J. Georg, ker je zarad 300 gl. bil krivo pri- segel in posestniku Pišek v Račah po ekse- kuciji prodal posestvo, koje je sam kupil. Dobil je 3 leta težke ječe. Res, zdravi ptiči

so nam ti nemškutarski bogovi Brandstetter, Georg. „Sl. Gosp.“

Zahvala.

Podpisana se prirčno zahvaljujem udom kat. rokodelske družbe, ker so mojega ranjega sina tako slovesno spremili do groba.

A. Kladnik.

Zahvala.

Na praznik Nebokoda 10. maja je gosp. Franc Drenik lastnoročno v občinski pisarnici razdelil 150 gld. kot čisti donesek dobrodej- nega Sokolskega večera v Čitalnici 1 maja — med pogorelce na Viču.

Darila je sprejelo 11 posestnikov in 4 posli. V imenu teh in v imenu občinskega zastopa izrekam sl. društva Sokola toplo za- hvalo.

Vič 10. maja 1877.

Anton Knez, župan.

Loterijske številke 12. maja.

V Trstu: 87, 66, 8, 23, 88.

V Lincu: 86, 15, 22, 45, 53.

Umrli so:

Od 6. do 10. maja: Marija Dovšak, del. h. 16 l., za jetiko. Jurij Helmer, pos. del. 66 l., za prsno vodenico. Cecilija Kočar, mitar. h. 15 l., Ant. Kladnik, kroj. pom. 19 l., Marija Vanič, gost. 29 l., vsi za jetiko. Janez Kokalj, hlapec 52 l., Anton Žužnik, mitar 60 l., za plućnico. Marija Boz, postrež. o. 8. m., za jetiko. Marija Merzlikar, del. ž. 60 l., vsled starosti. Val. Čuden, gostač 69 l., za rakom v želodcu.

Telegrafične denarne cene 13. maja.

Papirna renta 58.05 — Srebrna renta 64. — — Zlata renta 70.25. — 1860letno državno posojilo 106.75 Bankine akcije 770 — Kreditne akcije 134.50 — London 130. — — Srebro 112.40. — Ces. kr. cekini 6.19 — 20. frankov 10.35.

Denarstvene cene 12. maja.

Državni fond.		Denar.	Blago
5% avstrijska papirna renta		57.90	58.—
5% renta v srebru		63.40	64.10
4% renta v zlatu (davka prosta)		70.40	70.60
Srečke (lozi) 1854. l.		102.75	103.—
„ „ 1860. l. celi.		106.75	107.30
„ „ 1860. l. petinke		117.—	118.—
Premijski listi 1864. l.		129.—	129.50
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%		97.—	98.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%		95.—	96.—
Ogerske po 5%		71.—	72.50
Hrvaške in slavonske po 5%		85.—	87.—
Sedmograške po 5%		63.50	69.—
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		768.—	770.—
Unionske banke		42.50	43.—
Kreditne akcije		134.70	134.80
Nižoavstr. eskomptne družbe		635.—	645.—
Anglo-avstr. banke		65.—	65.50
Srečke (lozi)			
Kreditne po 100 gld. a. v.		154.—	154.50
Tržaške „ 100 „ k. d.		119.—	121.—
„ „ 50 „ „ „		60.—	61.—
Budenske „ 40 gld. a. v.		28.—	30.—
Salmove „ 40 „ „ „		36.50	37.—
Palffy-jeve „ 40 „ „ „		26.—	27.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „		31.—	31.50
St. Genois „ 40 „ „ „		22.50	23.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „		23.—	24.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „		21.—	22.—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		6.12	6.13
Napoleonsd'or		10.35	10.36
Srebro		113.30	113.50

Prememba stanovanja.

Pisarna glavnega zastopa (3)

banke „Slavije“

je sedaj na Dunajski cesti št. 7 (v Frelihovej hiši) v 1. nadstropji.